

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-01135/2022-ERU

V Ostravě dne 29. června 2023

Č. j. 01135-14/2022-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-01135/2022-ERU, zahájeném dne 23. března 2023 z moci úřední podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **STAVAK spol. s r.o.**,

se sídlem Žižkova 832, 580 01 Havlíčkův Brod, IČO: 150 58 786,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. prosince 2021 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupku, společnost STAVAK spol. s r.o., se sídlem Žižkova 832, 580 01 Havlíčkův Brod, IČO: 150 58 786 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 20. září 2021 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Herálec, u budovy č. p. 18 prostřednictvím strojního mechanismu zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32.

II.

Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši**

155 000 Kč (slovy: sto padesát pět tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 08323.

III.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 08323.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní spis sp. zn. 01135/2022-ERU byl veden na základě podnětu, který byl Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) doručen dne 11. ledna 2022. Předmětem podnětu bylo poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 (dále jen „plynárenské zařízení“), ke kterému došlo dne 20. září 2021 v obci Herálec, u budovy č. p. 18. Spis sp. zn. 01135/2022-ERU byl dne 1. února 2023 předán odboru sankčních řízení a je v něm pokračováno.

II. Průběh správního řízení

- [2] Dne 23. března 2023 vydal Úřad příkaz č. j. 01135-10/2022-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen téhož dne (dále jen „příkaz“). Uvedeným příkazem uznal Úřad účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona. Úřad účastníkovi řízení výrokem II. uvedeného příkazu uložil pokutu ve výši 206 000 Kč.
- [3] Dne 30. března 2023 byl Úřadu doručen odpor účastníka řízení proti příkazu. Odpor byl podán v zákonem stanovené lhůtě.
- [4] Dne 30. března 2023 zaslal správní orgán účastníkovi řízení Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, č. j. 01135-12/2022-ERU, které mu bylo doručeno téhož dne, a ve kterém Úřad vyrozuměl účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit své majetkové poměry. Odpověď účastníka řízení byla Úřadu doručena dne 6. dubna 2023.

III. Popis skutkového stavu

- [5] Zemní práce, při kterých došlo dne 20. září 2021 v obci Herálec, u budovy č. p. 18 k poškození plynárenského zařízení prováděl stavebním strojem značky CATERPILLAR 432 zaměstnanec účastníka řízení na základě pokynu stavbyvedoucího [REDAKCE] (taktéž zaměstnanec účastníka řízení) v souvislosti se stavbou [REDAKCE] (dále jen „stavba“).
- [6] Účastník řízení zemní práce na stavbě prováděl jako zhotovitel pro Obec Herálec, se sídlem Herálec 257, 582 55 Herálec, IČO: 002 67 457, na základě objednávky [REDAKCE] ze dne 24. srpna 2021. Staveniště bylo účastníkovi řízení předáno dne 1. září 2021.
- [7] Správce plynárenského zařízení vydal dne 2. září 2021 stanovisko k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území provádění prací pod zn. [REDAKCE] spolu s Detailním zákresem plynárenského zařízení do mapových podkladů, s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání. V době poškození plynárenského zařízení tedy stanovisko správce plynárenského zařízení bylo stále platné. V bodě 4 stanoviska se píše: „*Při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu PZ vč. Přesného určení uložení PZ je stavebník povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození PZ nebo ovlivnění jejich bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových nebo motorových nářadí.*“
- [8] Dne 6. září 2021 společnost GasNet Služby, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, Zábrdovice, 602 00 Brno, IČO: 279 35 311, vytyčila polohu plynárenského zařízení v terénu, s platností 2 měsíců. Toto vytyčení tedy v době poškození plynárenského zařízení bylo stále platné. V protokolu o vytyčení se píše, že všechny práce v blízkosti plynovodu je nutné provádět ručně – u středotlakého plynovodu 1 m na každou stranu.

- [9] Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 228 m³ plynu do ovzduší za dobu 102 minut a k přerušení dodávky plynu 180 konečným zákazníkům (kategorie domácnost) po dobu 8 hodin, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 20. září 2021, číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE] a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 1. října 2021, [REDAKCE]
- [10] Náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu byly uhrazeny účastníkem řízení.
- [11] V přípisě ze dne 5. dubna 2023 účastník řízení uvedl, že plynárenské zařízení bylo uloženo pouze 20 cm od kanalizační šachty a nebylo opatřeno pískovým obsypem ani výstražnou fólií. Tato tvrzení účastník řízení doložil fotodokumentací. Účastník řízení dále uvedl, že spolupracoval při odstraňování následků poškození plynárenského zařízení odhalením a zabezpečením místa havárie pro opravu.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [12] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [13] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [14] Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
- [15] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.
- [16] Zákon o odpovědnosti za přestupky byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou, a to zákonem č. 417/2021 Sb. s účinností od 1. února 2022. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován devětkrát, a to nejnověji zákonem č. 19/2023 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti dne 24. ledna 2023.
- [17] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a zákona o odpovědnosti za přestupky a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ustanovení relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. podle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

- [18] Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením

zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

- [19] Podle ust. § 20 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je právnická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.
- [20] Podle ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky se za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkonů vyplývajících z tohoto postavení.
- [21] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. m) bodu 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), se veřejnou infrastrukturou rozumí technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby ke snižování ohrožení území živelnými nebo jinými pohromami, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné komunikační sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, produktovody a zásobníky plynu.
- [22] Podle ust. § 2 odst. 2 písm. b) stavebního zákona se stavebním podnikatelem rozumí osoba oprávněná k provádění stavebních nebo montážních prací jako předmětu své činnosti podle zvláštních právních předpisů [zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů].
- [23] Podle ust. § 2 odst. 2 písm. c) stavebního zákona se stavebníkem rozumí osoba, která pro sebe žádá vydání stavebního povolení nebo ohlašuje provedení stavby, terénní úpravy nebo zařízení, jakož i její právní nástupce, a dále osoba, která stavbu, terénní úpravu nebo zařízení provádí, pokud nejde o stavebního podnikatele realizujícího stavbu v rámci své podnikatelské činnosti; stavebníkem se rozumí též investor a objednatel stavby.
- [24] Podle ust. § 3 odst. 3 stavebního zákona se stavenišťem rozumí místo, na kterém se provádí stavba nebo udržovací práce nebo na kterém se stavba odstraňuje; zahrnuje stavební pozemek, popřípadě zastavěný stavební pozemek nebo jeho část anebo část stavby, popřípadě, v rozsahu vymezeném stavebním úřadem, též jiný pozemek nebo jeho část anebo část jiné stavby.
- [25] Podle ust. § 152 odst. 1 stavebního zákona je stavebník povinen dbát na řádnou přípravu a provádění stavby.
- [26] Podle ust. § 160 odst. 2 stavebního zákona je zhotovitel stavby povinen provádět stavbu v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, dodržet obecné požadavky na výstavbu, popřípadě jiné technické předpisy a technické normy a zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů.
- [27] Podle ust. § 161 odst. 1 stavebního zákona jsou vlastníci technické infrastruktury povinni vést o ní evidenci, která musí obsahovat polohové umístění a ochranu, a v odůvodněných případech, s ohledem na charakter technické infrastruktury, i výškové umístění. Na žádost pořizovatele územně analytických podkladů, územní studie nebo územně plánovací dokumentace, obecního úřadu, žadatele o vydání regulačního plánu nebo územního rozhodnutí, stavebníka nebo osoby jím zmocněné sdělí vlastník technické infrastruktury ve lhůtě do 30 dnů údaje o její poloze, podmínkách napojení, ochrany a další

údaje nezbytné pro projektovou činnost a provedení stavby. Informace mohou být poskytnuty v digitální podobě.

- [28] Podle ust. § 2 odst. 3 nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády č. 591/2006 Sb.“) za uspořádání staveniště, popřípadě vymezeného pracoviště, podle odstavců 1 a 2 odpovídá zhotovitel, kterému bylo toto staveniště, popřípadě pracoviště, předáno a který je převzal. V zápise o předání a převzetí se uvedou všechny známé skutečnosti, jež jsou významné z hlediska zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví fyzických osob zdržujících se na staveništi, popřípadě pracovišti.

IV. III. Právní posouzení skutku

- [29] V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě zaměstnanec účastníka řízení, kdo prováděl zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Jednání zaměstnance účastníka řízení je přičitatelné účastníkovi řízení, když zaměstnanec vykonával činnost pro účastníka řízení a tato byla v příčinné souvislosti s porušením povinnosti uložené účastníkovi řízení [ust. § 20 odst. 1 ve spojení s ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky]. Lze tak uzavřít, že účastník řízení nese odpovědnost za spáchání předmětného přestupku.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

- [30] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.
- [31] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [32] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 228 m³ zemního plynu do ovzduší a přerušeni dodávky plynu 180 konečným zákazníkům. Správní orgán má za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i přerušeni dodávky plynu pouze jednomu zákazníkovi by naplňovalo (společně s množstvím uniklého plynu) materiální stránku přestupku, neboť právě přerušeni dodávky plynu, byť jedinému zákazníkovi, již představuje narušení spolehlivého provozu plynárenské soustavy. V daném případě pak byla dodávka přerušena sto osmdesáti konečným zákazníkům. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Výše uvedené plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

- [33] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona

o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

- [34] Správní orgán v první řadě konstatuje, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto pracovní činnost s vynaložením veškerého úsilí tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Účastník řízení ale zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděl strojně, což bylo v rozporu se stanoviskem správce plynárenského zařízení i protokolem o vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Uvedené nesvědčí o tom, že by účastník řízení při své činnosti postupoval s maximální opatrností, a tedy nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Skutečnost, že poškozené plynárenské zařízení bylo uloženo v rozporu s normami ČSN, nezbavuje účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku, správní orgán však k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty (viz níže v části „V. Uložení správního trestu“).
- [35] Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 68 odst. 3 téhož zákona. Správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

IV. VI. Návrhy a námítky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [36] K tvrzení účastníka řízení, že projednávaný přestupek byl selháním jednotlivce, který byl následně za toto pochybení potrestán v trestním příkaze [redacted] ze dne 26. listopadu 2021, správní orgán uvádí, že tato skutečnost nebrání potrestání účastníka řízení za tentýž skutek. Jak již bylo uvedeno výše v oddíle „IV. III. Právní posouzení skutku“, jednání zaměstnanců účastníka řízení vykonávané v souvislosti s činností účastníka řízení je podle ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky přičitatelné účastníkovi řízení. Podle ust. § 20 odst. 7 téhož zákona pak odpovědností konkrétní fyzické osoby uvedené v odst. 1 a 2 téhož paragrafu není dotčena odpovědnost právnické osoby, t. j. potrestání zaměstnance účastníka řízení nevyklučuje potrestání účastníka řízení za tentýž skutek. Na základě předložených podkladů nemá správní orgán za prokázané, že by zaměstnanci účastníka řízení (bagrista a stavbyvedoucí) záměrně jednali proti vůli účastníka řízení, zjištěné skutečnosti spíše nasvědčují spáchání přestupku následkem nedbalosti při výkonu činnosti v zájmu účastníka řízení.
- [37] K tvrzením účastníka řízení ohledně spolupráce při opravě plynárenského zařízení a nevhodného uložení plynárenského zařízení správní orgán uvádí, že tyto skutečnosti mu nebyly na základě podkladů shromážděných před zahájením správního řízení známy, a proto nebyly ve zrušeném příkaze zohledněny. V tomto rozhodnutí k nim však již přihlíží (viz níže v části „V. Uložení správního trestu“), což se projevuje na výši uložené pokuty.
- [38] K tvrzení účastníka řízení, že vzhledem k jeho předmětu činnosti v jeho jednání nelze shledat společenskou škodlivost, protože právní předpisy neporušoval vědomě a zajištění bezpečného a spolehlivého provozu plynárenské soustavy je i v jeho zájmu, správní orgán uvádí, že vědomý záměr poškodit plynárenskou soustavu účastníka řízení nepředpokládal ani ve zrušeném příkaze ani v tomto rozhodnutí. Naplnění formální i materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona však úmysl nevyžaduje a škodlivý následek (únik zemního plynu a přerušení dodávky konečným zákazníkům) však prokazatelně vzniknul v souvislosti s činností účastníka řízení (viz výše v oddílech „IV. III. Právní posouzení skutku“ a „IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku“). Skutečnost, že se účastník řízení zabývá výstavbou inženýrských sítí a odstraňováním jejich havárií, pak nelze považovat za okolnost zbavující účastníka řízení odpovědnosti za přestupek, naopak svědčí o tom, že účastník řízení coby profesionál v tomto oboru si mohl a měl být vědom možnosti, že svou činností může ohrozit plynárenskou soustavu, a učinit opatření, kterými by takové situaci předešel.

V. Uložení správního trestu

- [39] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.
- [40] Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť hodnota použitého zemního stroje je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.
- [41] K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.
- [42] V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu podle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.
- [43] Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.
- [44] Podle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.
- [45] Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto přestupku.
- [46] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 228 m³ plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 180 konečným zákazníkům. Tyto skutečnosti správní orgán hodnotil jako okolnosti zvyšující závažnost přestupku.
- [47] Skutečnost, že účastník řízení prováděl zemní práce strojně, správní orgán hodnotil jako přitěžující okolnost.
- [48] Skutečnost, že plynárenské zařízení nebylo uloženo v souladu s normami ČSN (bez pískového obsypu a výstražné fólie a v blízkosti kanalizační šachty), správní orgán hodnotil jako okolnost snižující závažnost přestupku.
- [49] Úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy a spolupráci účastníka řízení při opravě plynárenského zařízení hodnotil správní orgán jako polehčující okolnosti.
- [50] Správní orgán dále hodnotil osobu účastníka řízení. V této souvislosti je správnímu orgánu známo, že účastník řízení již byl v minulosti uznán vinným ze spáchání přestupku ve věcné pravomoci Úřadu,

a to konkrétně příkazem č. j. 02169-4/2018-ERU ze dne 7. března 2018, který nabyl právní moci dne 23. března 2018, a kterým byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2017 a byla mu uložena pokuta ve výši 17 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Vzhledem ke sklonům účastníka řízení k opakovanému porušování právních předpisů k tomuto potrestání správní orgán přihlíží při stanovení výše pokuty.

- [51] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [52] Ve svém přípisu ze dne 5. dubna 2023 účastník řízení doložil své majetkové poměry rozvahou v plném rozsahu a výkazem zisku a ztráty za období ke dni 30. září 2022 a ke dni 31. března 2023. Podle těchto údajů ve třech čtvrtinách roku 2022 tržby účastníka řízení z prodeje výrobků a služeb byly [REDAKCE] jeho výsledek hospodaření po zdanění činil [REDAKCE] a jeho čistý obrat za toto účetní období byl [REDAKCE]. V první čtvrtině roku 2023 tržby účastníka řízení z prodeje výrobků a služeb činily [REDAKCE] jeho výsledek hospodaření po zdanění byl [REDAKCE] a jeho čistý obrat za toto účetní období činil [REDAKCE].
- [53] Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 9/2008-133 ze dne 20. dubna 2010, se likvidační pokutou rozumí sankce, „*kteřá je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží.*“
- [54] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2015, č. j. 4 As 236/2014-85, vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření by nebyl překážkou pro uložení pokuty a neznamenal by ani, že uložena pokuta je likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení, jakožto právnické osoby (jeho celkový příjem a hmotný majetek). V daném případě výše pokuty uložená výrokem II. tohoto rozhodnutí sice převyšuje zisk účastníka řízení za první čtvrtletí roku 2023, vzhledem k jeho zisku v roce 2022 i čistému obratu v letech 2022 i 2023 správní orgán výši uložené pokuty nepovažuje s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení za likvidační.
- [55] V neposlední řadě správní orgán odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 96/2000-62 ze dne 21. srpna 2003. Zde Nejvyšší správní soud mj. vyslovil, že při zkoumání přiměřenosti pokuty nutno zohlednit zákonné rozpětí sankce, kterou lze za dané protiprávní jednání uložit. Podle závěrů tohoto rozsudku za pokutu zjevně nepřiměřenou „*nejspíše nebude možno považovat pokutu uloženou ve 4 % zákonného rozpětí*“. V dané případě je uložena pokuta nižší než 2 % maximální zákonné výše pokuty.
- [56] Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla pokuta stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Jedná se o nižší výměru než ve zrušeném příkaze, protože správní orgán nově přihlédl k nevhodnému uložení plynárenského zařízení a spolupráci účastníka řízení při opravě. Další snížení však správní orgán nepovažuje (zejména vzhledem k vysokému množství odpojených konečných zákazníků) za vhodné. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 2 % z maximální zákonné výše pokuty a s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení ji správní orgán nepovažuje za likvidační. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem, zejména s ohledem na množství konečných zákazníků, kterým byla

přerušena dodávka zemního plynu. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

- [57] Pokud by se i přesto účastník řízení domníval, že výši pokuty stanovenou tímto rozhodnutím není schopen jednorázově uhradit, upozorňuje správní orgán na ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, jenž stanoví podmínky, na základě kterých je správce daně (správní orgán) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit úhrady daně (pokuty) na splátky. Účastník řízení tak může požádat o rozložení pokuty na splátky.

VI. Náklady řízení

- [58] Souběžně je výrokiem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Tecl, v.r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrží: Společnost STAVAK spol. s r.o., se sídlem Žižkova 832, 580 01 Havlíčkův Brod,
IČO: 150 58 786